

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Několik otázek souvisejících s převodem (části) závodu

Rekodifikace soukromého práva přinesla řadu novinek, přičemž některé z nich se dotkly také právní úpravy nabytí vlastnického práva k závodu, kterou v současnosti obsahuje Občanský zákoník[1]. Ten legálně definuje obchodní závod, jako „organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování činnosti“[2] a dále stanoví vyvratitelnou domněnku, dle které závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.



Okamžik nabytí vlastnického práva k závodu

V souvislosti s převodem závodu je hlavní změnou nové úpravy sjednocení okamžiku, kterým k nabytí vlastnického práva k závodu (resp. ke všem jeho jednotlivým složkám) dochází. Dřívější úprava Obchodního zákoníku[3] rozlišovala tyto okamžiky dva v závislosti na tom, zda šlo o složku závodu (resp. jeho části) nemovitou či movitou[4]. K nabytí vlastnického práva k nemovitým složkám závodu docházelo okamžikem vkladu do katastru nemovitostí. V případě movitých složek závodu pak docházelo k nabytí vlastnického práva k těmto složkám závodu okamžikem účinnosti smlouvy. Tento stav však odporoval pojetí závodu (dřívějšímu i současnému) jako věci hromadné tvořící jednotný celek. Z tohoto důvodu zákonodárce v rámci nové úpravy sjednotil nabytí vlastnického práva k závodu jako celku do jednoho okamžiku, který ovšem je stanoven odlišně pro kupující, kteří jsou zapsáni ve veřejném rejstříku a pro kupující, kteří v tomto rejstříku zapsáni nejsou. V tomto smyslu tak můžeme novou úpravu převodu závodu označit za žádoucí.

Tato nová úprava obsahuje také některé podstatné nedostatky, které se velmi negativně projevují v praxi. Zákon totiž pro kupující, kteří jsou zapsáni ve veřejném rejstříku[5], stanovuje nabytí vlastnického práva k závodu jako celku na okamžik zveřejnění údaje, že tento kupující uložil doklad o koupi závodu do sbírky listin[6]. Tímto zveřejněním se dle obecného pravidla Občanského zákoníku[7] rozumí jejich zveřejnění v Obchodním věstníku (nestanoví-li jiný právní předpis jinak). Vláda rovněž vydala nařízení[8], které stanoví, že za zveřejnění v Obchodním věstníku se považuje uveřejnění uložení listiny ve sbírce listin způsobem umožňujícím dálkový přístup podle Zákona o veřejných rejstřících. Zveřejnění údaje, že kupující uložil doklad o koupi závodu do sbírky listin, tedy dle zmíněného nařízení vlády nastane v okamžiku, kdy bude tento doklad přístupný ve sbírce listin tohoto kupujícího na oficiálním internetovém portálu www.justice.cz. Samostatnou otázkou může být to, zda zmíněné nařízení vlády v tomto ohledu neodporuje zákonu. V okamžiku uveřejnění dokladu ve sbírce listin totiž nemusí a často také nebude shodný s okamžikem, kdy byl tento údaj zveřejněn v samotném Obchodním věstníku (jak vyžaduje Občanský zákoník), ale může nastat i dříve. Díkce vládního nařízení je v tomto ohledu spojena s podstatnějším problémem a to, že zákonná úprava okamžiku nabytí vlastnického práva k závodu je kogentní. A tak nejen, že si strany převodní smlouvy

nebudou moci okamžik nabytí vlastnictví k závodu stanovit odlišně, nebude navíc bezpečně předem určitelné, kdy tento okamžik nastane. Ačkoliv lze pochopit, proč by smluvní strany neměly mít možnost sjednat dřívější okamžik nabytí vlastnického práva k závodu než je okamžik zveřejnění, nevidím jediný důvod, proč by mělo být bráněno svobodné vůli stran dohodnout se na zvoleném okamžiku pozdějším.

Převod části závodu a zaměstnanci závodu

Obdobně jako u dřívější právní úpravy i Občanský zákoník umožňuje převod části závodu, a to za předpokladu, že tato část tvoří samostatnou organizační složku[9]. Ani nyní ovšem zákon blíže nestanoví, co se „částí závodu tvořící samostatnou organizační složku“ rozumí. Z ustanovení Občanského zákoníku upravujícího pobočku je zřejmé, že jedním z druhů organizačních složek je také pobočka zapsaná do obchodního rejstříku (tuto pobočku zákon označuje jako odštěpný závod). Pobočkou pak zákon rozumí takovou část závodu, která vykazuje hospodářskou a funkční samostatnost a o které podnikatel rozhodl, že bude pobočkou. Judikatura[10] k předchozí úpravě dovodila, že za samostatnou organizační složku lze pokládat takovou součást závodu, u níž je odděleně vedeno účetnictví, které se týká této organizační složky a z něhož vyplývá, které majetkové hodnoty slouží k provozování této části závodu. Předpoklad oddělného účetnictví však není vždy nezbytný. V tomto smyslu těmto požadavkům odpovídá právě definice pobočky (resp. odštěpného závodu). Ačkoliv tedy částí závodu tvořící samostatnou organizační složku mohou být také jiné organizační složky závodu, budou tyto z důvodu široké definice pobočky téměř vždy také i pobočkou (popřípadě odštěpným závodem, jsou-li zapsány v obchodním rejstříku). Samostatně lze tedy převést pouze takovou část závodu, která je z rozhodnutí podnikatele organizačně oddělená od ostatních částí závodu a které bude plnit v rámci závodu specifickou a samostatnou funkci. Zpravidla bude pro tuto část závodu také vedeno oddělené účetnictví, ze kterého tak bude zřejmé, který majetek, závazky, smlouvy a jiné součásti závodu k této jeho části náleží. V této souvislosti je v rámci současné úpravy také otázkou, zda můžeme za dílčí složku (a tedy součást) obchodního závodu považovat také jeho zaměstnance. Je sice nesporné, že tito s převodem závodu přecházejí k novému zaměstnavateli, jakožto nabyvateli závodu[11], zákonem však za součást závodu označeni nejsou. Opačně tomu bylo v rámci úpravy Obchodního zákoníku, dle kterého se závodem (resp. dříve podnikem) rozuměl soubor hmotných, nehmotných a také osobních složek podnikání. Současná legální definice závodu (viz výše) však hovoří o závodě pouze jako o souboru jmění. Dle § 495 Občanského zákoníku se pak jměním rozumí souhrn majetku a dluhů osoby, přičemž je jasné, že zaměstnanci nejsou ani majetkem, ani dluhy podnikatele. Z tohoto vyplývá, že dle současné koncepce obchodního závodu zaměstnanci jeho součástí netvoří. V tomto je však pojetí obchodního závodu užší než jak jej vymezuje judikatura evropských soudních institucí[12].

Závěrem lze říci, že současnou úpravu převodu obchodního závodu (či jeho části) nelze označit za dokonalou, byť je v některých ohledech významným pozitivním posunem. V této souvislosti však nezbyvá než si přát, aby zákonodárce zákonnou úpravu lépe přizpůsobil potřebám praxe, zejména v otázce smluvní volnosti ohledně okamžiku nabytí vlastnického práva k závodě jako celku. Při nejmenším by však měla zákonná úprava dávat smluvním stranám předem jistotu, kdy tento okamžik nastane.



Patrik Przyhoda,
Partner

[CMS Cameron McKenna v.o.s.](#)

Palladium
Na Poříčí 1079/3a
110 00 Praha 1

Tel.: +420 296 798 808

e-mail: prague@cms-cmck.com

-
- [1] Zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (“Občanský zákoník”). Konkrétně v § 2175 až § 2183.
- [2] Viz § 502 Občanského zákoníku.
- [3] Zákon č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (“Obchodní zákoník”).
- [4] Viz § 483 odst. 3 Obchodního zákoníku.
- [5] Co se rozumí veřejným rejstříkem, stanovuje § 1 odst. 1 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (“Zákon o veřejných rejstřících”). V případě tohoto příspěvku jde tedy o obchodní rejstřík.
- [6] Viz § 2180 odst. 1 Občanského zákoníku.
- [7] Viz § 3018 Občanského zákoníku.
- [8] Nařízení vlády č. [351/2013](#) Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku a veřejných rejstřiků právnických a fyzických osob.
- [9] Viz § 2183 Občanského zákoníku.
- [10] Viz např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 870/2005 nebo usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4773/2008.
- [11] Viz § 2175 odst. 2 Občanského zákoníku, který stanoví, že koupě závodu se považuje za převod činnosti zaměstnavatele.
- [12] Viz rozsudek Mannesmann z 13. července 1962, 19/61.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv](#)

pohledem Ústavního soudu

- Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?
- Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše
- Zneužití práva na přístup podle GDPR
- Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona